

ÇALIŞMA RAPORU

KONU : KÜLTÜREL MİRAS VE MÜZECİLİK.

PROGRAM: HOSPITALITY MANAGEMENT & TOURISM
INCLUDING CULTURAL HERITAGE AND MUSEUM
OPERATION.

TÜRÜ/SÜRESİ: DİPLOMA/29/09/2008-19/06/2009

YABANCI ÜLKE: İNGİLTERE.

OKUL/ÜNİVERSİTE: BOURNEMOUTH BUSINESS SCHOOL
INTERNATIONAL

HAZIRLAYAN: Müşerref CAN
Müfettiş

**Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eylül, 2009**

İÇİNDEKİLER

Konu	Sayfa Numarası
1.Giriş	1
2.Kültürel Miras	3
2.1 Kültürel Miras Nedir	3
2.2 Bu Esreler Neden Korunur	3
2.3 Kültürel Miras Yönetimi	3
2.4 Politika Planlama Rehberi 16	4
2.5 Kültür, Medya ve Spor Departmanı	5
2.6 UNESCO'nun Kültürel Mirasla İlgili Standartları	6
2.7 İngiltere'nin Dünya Miras Listesindeki Eserleri	7
3 Müzecilik	8
3.1 Tarihsel Süreçte Müzecilik	8
3.2 İngiltere'de Müzeler ve Müzecilik	8
3.2.1 Müzeler	8
3.2.2 İngiltere'de Müzecilik	12
4. Somut Olmayan Kültürel Miras	13
5. Kültürel Miras Sektörü	15
5.1 Sektör Katkısı	15
5.2Sektörün Güçlü ve Zayıf Yönleri	16
5.3 Sektördeki İş Kolları	17
5.4 İşgücü ve Sorunları	17
5.5 İşgücü Sorunları İçin Çözüm Önerileri	19
5.6 İşgücünün Çeşitliliği	20
5.7 İşgücünün Girişimcilik Yetenekleri	20
5.8 Özel Yetenekler	20
6.Sonuç	21

1.GİRİŞ

Ülkeden ülkeye değişen, o ülkeye ait özellikleri yansıtan sanat, halk dansları, edebiyat, mimari, heykeltıraşlık, dil, gelenekler, inanışlar, giyim tarzı gibi unsurlar bir ülkenin değerlerini oluşturmaktadır ki bu bütüne “kültür” denilmektedir. Dünya üzerinde varlık gösteren bütün ülkeler kendilerine ait kültüre sahiptir ki bu kültür bir ülkeyi diğer ülkelerden ayırır, O’nu tek ve özel kılar. Çinlilerin yemek yerken çatal kaşık yerine çubuk kullanmaları, Japonların tanışma ve vedalaşma sırasında öne doğru eğilmeleri gibi alışkanlıklar da hep kültür ile açıklanabilmektedir.

Kuşaktan kuşağa aktarılarak gelen her türlü eserler ile değerler bir ülkenin zenginliği olarak görüldüğünden ve gelecek kuşaklar için sahip çıkılması gerektiğine inanıldığından tüm bu değerler bütününe “Kültürel Miras” denilmiştir. Kültürel mirasın kapsamı geniştir ve somut kültürel miras ve somut olmayan kültürel miras olarak iki ayrı kategoride ele alınmaktadır. Somut kültürel miras; yapıları, tarihi mekanları ve anıtları içine alan ve gelecek nesle aktarılmak üzere korunması gereken eserlerdir. Arkeolojik, mimari, bilimsel-teknolojik eserler somut kültürel miras olarak düşünülmüşlerdir. Bunların müzelerde ya da kilise gibi yapılarda sergilenmeye başlamasıyla koruma süreci de gündeme gelmiş, bu eserleri koruma amacıyla uzun yıllar öncesinde çalışmalar başlamıştır.

Doğal kültürel miras da somut kültürel mirasın bir parçasıdır, bunlar genellikle turizm sektörü için cazibe merkezi olarak görülüp değerlendirilen alanlardır. Uzun yıllar öncesinden var olan ve tabii güzelliği ile insanlar için cazibe merkezi olan bu alanlar insanların doğayla baş başa kalmalarını ve eğlenmelerini, iyi vakit geçirmelerini temin eden mekanlardır. Kültürel niteliği olan doğa manzaraları, doğa ve insan emeğinin ortak çalışması sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunlar toplumların gelişimini ve yerleşim yerlerini zamanlar ötesine taşıyarak o toplumun fiziksel olarak ayakta kalmış ve doğal çevresini, sosyal, ekonomik ve kültürel yönlerini resimleyen, günümüze o toplum hakkında bilgi veren alanlar olmuşlardır.

Somut olmayan kültürel miras ise elle tutulamayan, gözle görülemeyen ancak bir toplumu var eden değerlerdir, bunlar; gelenekler, dil, inanışlar, müzik, şarkılar, danslar, gösteriler, tekerlemeler, hikayeler ve şiirler gibi unsurlardır. Somut olmayan kültürel mirasın korunması da toplumlar için önemli olmakla birlikte, bunların korunması somut kültürel miras eserlerine göre daha zordur. Kayıt altına alınmayan somut olmayan kültürel miras eserleri onları bilen kişilerin ölümüyle unutulmaya yüz tutmuştur. Bu çerçevede somut kültürel miras eserlerinin müze ve galerilerde korunması sağlanırken, somut olmayan kültürel mirasın korunması amacıyla kayıt altına alınmaları daha sonraları gerçekleşmiştir. Dünyadaki iletişim araçlarının artması ve refah seviyesinin yükselmesiyle beraber toplumlar birbirleriyle daha kolay iletişim kurmaya başlamışlar, böylelikle de toplumların dili, gelenekleri, inanışları diğer toplumlardan daha kolay etkilenir olmuştur. Özellikle gençlerin somut olmayan kültürel mirası koruma konusunda hassas olmadıkları ve diğer toplumlardan da en çok etkilenenin bu grup olduğu görülmüştür. Somut olmayan kültürel mirasın korunması ancak yerel halkın yaşam ve yaşam koşullarına saygı ile mümkün olabilmektedir.

Somut kültürel mirasın korunması, bakımı ve teşhiri amacıyla kurulan müzelerin modern anlamda ilk açılan ülkesi olma özelliği taşıyan İngiltere’de somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması adına çalışmalar devam etmektedir. İngiltere dünyanın değişik alanlarından elde ettiği somut kültürel mirası önemli ve dünyaca tanınmış müzelerinde korumakta ve sergilemekte,

önemli bir turizm potansiyeli olarak da bu eserleri insanların beğenisine sunmaktadır. Bu çerçevede eserlerin korunarak gelecek nesillere aktarılması, toplumların kendi geçmişlerini, bugünlerini ve geleceklerini anlama ve diğer toplumların değerlerini ele alma adına oldukça önemlidir.

İngiltere’de somut ve somut olmayan kültürel mirası tanıtım adına önemli sorumluluğu olan müzeler çalışmalarıyla ve sayılarıyla ülkemizde örnek alınabilecek standartlara sahiptirler. Somut olmayan kültürel mirasın korunması adına da düzenlenen çeşitli festivaller hem etnoğrafik nitelikteki eşyaların insanların beğenisine sunulması hem de müzik-dansların meraklılarına gösteri amaçlı sunulması, hem bunların unutulmamasını hem de geçmişte yaşayan insanları değerlendirilmesi adına önemli etkinliklerdir.

2. KÜLTÜREL MİRAS

2.1 KÜLTÜREL MİRAS NEDİR?

Kültürel miras; geçmişten miras alınan ve değişik gerekçelerle geleceğe miras bırakılmak istenen, fiziksel olarak varlığı olan ve insanlar tarafından yapılmış her türlü eserler ile bir topluma ait değerler bütünüdür.

Somut Kültürel Miras, binaları, tarihi yerleri, anıtları ve insan eliyle yapılmış her türlü şeyi kapsar ve gelecek nesiller için korunması, saklanması önemli görülen eserlerdir. Bunlar genellikle arkeoloji, mimari, teknolojik ve bilimsel eserlerdir.

Bu eserler geçmişten günümüze varlıklarını koruyabilmiş olup, tek ve özel olarak varlıklarını sürdürürler. Küçük nesnelere müzelerde rahatlıkla korunur ve bakımları yapılabilirken, taşınmaz durumda olanların yerlerinde korunmaları esas olarak görülmüştür. Ancak güzel doğa dokularıyla bir arada bulunan taşınmaz kültürel miras eserlerinin yerinde korunması sırasında hem insan hem de doğa faktörüne karşı bu eserlerin sağlıklı olarak korunması ve bakımlarıyla ilgili sıkıntılar yaşanmış, ancak zamanla bu problemler büyük ölçüde giderilmiştir. Elbette ki bu anlamdaki faaliyetler/çalışmalar ülkenin kültürel miras eserlerine ne kadar sahip çıkmak istediği, bu konuya ne kadar önem verdiği ile ilgili olarak ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir.

2.2.BU ESERLER NEDEN KORUNUR

Nesneler insanlar için her zaman önemli olmuştur, çünkü nesnelere insanoğlunun çalışmalarına yön vererek fikirlerini somutlaştırır ve somutlaşan fikirlerle insanlar kalıcı eserler meydana getirebilir, bir yerde nesnelere hayat veren insanoğlu kendi devamlılığını sağlar. Biliyoruz ki sadece eserler değil, o eserleri yapan ustalar da büyük önem kazanmış ve ilgi görmüşlerdir. Nesnelere uzun dönem varlık gösterebilmeleri nedeniyle yapıldıkları döneme ait bilgi ve fikir vererek toplumların geçmiş yaşamlara ait değerlendirme yapabilmelerini sağlamışlar, böylelikle kendi varlıklarının korunması adına önemli kararlar alınmasına neden olmuşlardır. Geçmişten gelen bu nesnelere ışığı altında insanların geleceğe yön verecek çalışmaların gerçekleştirilmesi mümkün olmuştur. Ancak bu nesnelere, insanoğlunun bilerek ya da bilmeden yaptığı uygulamalar ve ışık, yağmur, kar gibi doğal etkenlerle zarar görebilmektedirler. Bu nedenlerle özellikle günümüzde kültürel miras eserlerinin önemli birer turizm potansiyeli olarak ülkelere gelir sağladığı da dikkate alındığında bu eserlerin korunması büyük ölçüde önem arz etmektedir. Korunması sağlanan eserlerin gelecek nesillere aktarılması ile dünyada gittikçe önem kazanan toplumların kendi değerlerinin dolayısıyla kendi kimliklerinin yaşatılması da sağlanmış olmaktadır.

Eserlerin korunması özel çalışma, standart ve anlayış gerektirmektedir. Bunun gerçekleştirilmesi de “kültürel miras yönetimi” ile mümkün kılınmaktadır.

2.3 KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİ

Kültürel miras (somut kültürel miras) yönetimi; tanımlama, açıklama-yorum, muhafaza ve korumayı ifade eder. Kültür mirasının ne olduğu, neyi kapsadığı, kapsadığı nesnelere ilgili teknik terimlerin ne anlama geldiği, bazı kültürel miras nesnelere dönemiyle bağlantıları, bunların o dönemde ne amaçla kullanıldığı, ne gibi işlevlere sahip olduğu, bunların bakımlarının nasıl yapılacağı, uzun yıllar nasıl bozulmadan, yıpranmadan ve en az zarar göreceği şekilde korunmaları

gerektiği, eğer taşınmaz bir kültürel miras eseri ise yerinde ne gibi tedbirler alınarak korunacağı hususları hep kültürel miras yönetiminin cevaplaması gereken sorulardır. Bu anlamda kültürel miras yönetimi koruma, restorasyon, müzecilik, arkeoloji, tarihi sit, fiziksel kalıntılar, tarih ve mimariyle ilişkilidir ve bu ilişkili olduğu alanlar özel bilgi, beceri ve yetenek gerektiren sahalardır.

Somut olmayan kültürel mirasın yönetimi ise dil, inanışlar ve gelenekler gibi kültürel unsurların korunmasını, yani kayıt altına alınmasını ifade etmektedir.

Ancak somut ve somut olmayan kültürel miras yönetim sürecinin çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya olduğu da bir gerçektir. Bu sıkıntılar somut kültürel miras için; şehirleşme, büyük ölçekli tarım, madencilik, erozyon ve bilinçli olmayan- artan sayıdaki ziyaretçilerdir. Somut olmayan kültürel mirasın yüz yüze kaldığı sıkıntılar ise, dünyanın küreselleşmesiyle beraber toplumların özellikle bu mirası koruyacak gençlerin diğer toplumlardan daha kolay etkilenmeleri ve geçmiş nesillere göre bu değerlerin korunması gerekliliği konusundaki inancın azalmış olmasıdır. Bu çerçevede somut olmayan kültürel mirasın korunmasının somut kültürel mirasa göre daha zor olduğu ortadadır. Bu noktada halkı kültürel miras konusunda bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar önem kazanmaktadır. İlgili kuruluşların ve hükümetlerin birlikte hareket etmesi ve halkın bu konudaki bilincini artırabilecek politikalar üretilmesiyle gerekli adımlar atılmaya başlanmıştır.

Kültürel miras yönetimi 2. dünya savaşı ve sonrasındaki yıllarda iyi bir şekilde uygulanabilmiştir. Savaş yıllarında bir çok alanın yok olma telikesiyle karşı karşıya olması nedeniyle acil koruma ve kurtarma çalışmalarına başlanma gereği duyulmuştur. Sonraki yıllarda tanımlanması ve korunması amacıyla düzenlemeler yapılmış ve bu süreç devam etmiştir. İngiltere’de de Planning Policy Guidance 16 (PPG 16) Politika Planlama Rehberi 16 ile tarihi site yönetimi geliştirilmiştir.

2.4 POLİTİKA PLANLAMA REHBERİ 16

Planning Policy Guidance 16 (PPG 16) yani Politika Planlama Rehberi 16, İngiliz hükümeti tarafından yerel planlama otoritelerine arkeoloji ile ilgili olarak yapılacak çalışmalarda planlama aşamaları ile ilgili tavsiye niteliğindeki dokümandır. 1990 yılı Kasım ayında tanıtılan bu çalışma Londra’daki Rose Theatre’ın tahribi gibi bazı olayların arkasından geliştirilmiştir.

Bu çalışma yeri değiştirilemeyen ve sınırlı kaynağı olan arkeolojik kalıntıların mevcut yapılarının gerçek meteryalleri ile muhafazasını öngörmektedir. Çünkü yürütülen çalışmalar sırasında mutlaka etkilenecek olan arkeolojik kalıntılara yansiyabilecek olumsuz etkiyi azaltmak amaçlanmaktadır. PPG 16 gelecek için arkeolojik sitlerin değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Bu değerlendirmelerde kullanılan teknikler arkeolojik kalıntılara zarar vermeyen masa başı çalışmaları ve /veya deneme kazılarını ihtiva etmektedir.

İlk çalışmaların değerlendirilmesinden sonra, PPG 16 ile önemli arkeolojik alanların korunması için 2 sonuca varılmıştır, birincisi; ve açıkça tercih edileni, “in suti” yani yerinde korumadır ki, bu durumda ortama uyumlu bir dizayn ve arkeolojik bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

İkincisi ise eğer yerinde koruma etkin bir yöntem değilse bu durumda hemen tescilinin yapılarak eserin kayıt altına alınması gerekmektedir. Tabii bunun için öncelikle kazı çalışmalarının

ve eserin tescilinin yapılarak çalışmaların rapor haline getirilmesi gerekmektedir, bunlar önemli aşamalardır.

PPG 16 ile ilgili sorun küçük yerleşim yerlerinde kendini göstermektedir. Çünkü küçük yerleşim alanlarında arkeolog sayısının az olması ve bu alanda çalışma yapabilecek müteahhitlerin daha az maliyetli fakat getirisi daha çok olan alanlarda çalışma eğilimlerinin olması nedenleriyle bu arkeolojik alanlarla ilgili çalışmalara ait işleri üstlenmek istemediklerinden, bu işlerin yapılmasının daha niteliksiz kişilerce yürütülmek zorunda kalınması bu yöntemin açmazı olarak görülmektedir.

2.5 KÜLTÜR, MEDYA VE SPOR DEPARTMANI

Birleşik Krallıklarda ülkemizdeki gibi kültürel miras ve müzecilikle ilgili birimler Bakanlık çatısı altında toplanmamıştır. The Department For Culture, Media And Sport (Kültür, Medya ve Spor Departmanı) merkezi hükümet organı olarak, içlerinde kültürel miras ve müzecilik çalışmalarını da kapsayan bir çok sorumluluğu üstlenmiştir. Söz konusu birimin kültür ve mirasla ilgili olarak sorumluluğu, sanat, kültürel malların ihraç lisansı ve tarihi binalarla ilgili olarak devlet politikası üretmektir. Bu birim aynı zamanda, tamamı 9000 den fazla olan ve bu rakamın 2/3 ünün internet sitesinden kolaylıkla erişilebildiği ve Büyük Britanya'nın önemli kültürel kaynaklarını bünyesinde barındıran Devlet Sanat Koleksiyonunun (The Government Art Collection) yönetimini de sürdürmektedir.

Birleşik Krallıklar'da kültürel mirasla ilgili çalışmalar genellikle yerel yönetimlerin idaresi altında yürütülmektedir. Merkezi hükümet politika üretmek ve bu politikaların uygulanmasını temin etmekte ve bazı kültürel miras kuruluşlarını finansal olarak desteklemektedir. Kültür, Medya ve Spor Departmanı müze ve galerileri doğrudan ya da The Museums, Libraries and Archives Council (Müzeler, Kütüphaneler ve Arşiv Konseyi) aracılığıyla desteklemektedir. Bu konsey Nisan 2000 yılında Müzeler ve Galeriler Komisyonu ile Kütüphane ve Bilgi Komisyonuyla yer değiştirmiştir. Bu konsey birçok devlet, ulusal, uluslararası organizasyon ve enstitülerle ortaklaşa çalışmaları yürütmektedir.

Kültür, Medya ve Spor Departmanının kültürel miras yönetimine ilişkin politikaları Birleşik Krallıkları meydana getiren İskoçya'da İskoç hükümeti, Galler'de Galler Meclis Hükümeti ve Kuzey İrlanda'da Kuzey İrlanda Yönetimi tarafından uygulanarak takip edilmektedir.

Kültür, Medya ve Spor Departmanı kültürel mirası da ilgilendiren bir çok çalışma yürütmektedir. Mimari, dizayn, sanat, kültürel mülkiyet, müzeler, galeriler ve tarihi çevreyle ilgili çalışmaları desteklemek ve kolay erişimi sağlamak için çeşitli projeler üretilmektedir.

Bu projeler;

UK City of culture

Connections Through Culture

English Heritage Visits

Free Admissions to Museums.

UK City of culture (İngiltere'nin Kültür şehirleri), 2008 yılı Avrupa Kültür Başkenti olması nedeniyle ekonomik ve sosyal hayata büyük katkısı olan Liverpool'un tecrübelerinden yararlanarak, diğer şehirler için, örneğin Manchester, yol haritası çizilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla çeşitli şehirlerde paneller, konferanslar düzenlenmektedir. Bu tarz programlar çeşitli projeleri üstlenerek ekonomik ve sosyal hayata katkı sağlayabilecek kişilerle, uzmanlarla, eksperlerle ve ihale süreçleriyle ilgili detaylı bilgilerin alınabileceği kişilerle tanışmak için bir fırsattır. Her kültür şehri kendi bölgesinin özellikleri çerçevesinde yapılacak etkinliklerle kendi çevrelerini çizerek önemli aşamalar kaydedeceklerdir. 2013 yılında Birleşik Krallıklarda kültür şehirleriyle ilgili geniş çapta bir yarışma düzenleneceğinin kamuoyuna duyurulması da, şehirlerin kültürel mirasla ilgili çalışmalarını yapmalarında, yeni projeler gerçekleştirerek uygulamalarında etken olacaktır.

Connections Through Culture (Kültür Sayesindeki İlişkiler), Kültür uluslararası ilişkilerde kuvvetli ve iyi ilişkilerin kurulmasında önemli rol oynar. İngiliz kültürel organizasyonları dünyanın diğer bölgelerinde aktif rol oynarlar, denizaşırı ülkelerde ortaklıkların kurulması ve çeşitli yararların sağlanması için bu organizasyonlar çalışırlar. Hükümet de kültür sektöründe liderlik vasfına sahiptir, sektörün büyümesi, gelişmesi ve dünyada sahip olduğu önemli rolünü devam ettirmesini için sektörü desteklemektedir. Bu organizasyonlar aynı zamanda İngiltere ile ilgili olumlu intiba oluşmasını da temin etmektedir. Bu sayede insanlar Birleşik Krallığın sahip olduğu kültürel miras değerlerini görmek ve bunları yakından tanımak da istemektedirler.

English Heritage Visits (İngiliz Mirası Ziyaretleri) okullar ve eğitim sürecindeki diğer grupların tarihi ve kültürel mirası öğrenmelerinin temin edilmesi amacıyla düzenlenen gezilerdir. Okulların ya da diğer eğitim gruplarının bu geziden yaralanmaları için internet sitesindeki formları doldurarak rezervasyon yaptırılmaları yeterlidir. Ayrıca bu proje okullar için eğlenceli keşif gezileri de düzenlemektedirler. Böylelikle tarihi alanlara ve tarihe interaktif katılım sağlanmaktadır. Özel eğitimci ve sit personeli tarafından tarihi izler grupların hayatına getirilmekte, böylelikle yalnızca İngiliz mirasının kayıt altına alınarak tarihi çevrenin korunması değil, aynı zamanda tüm bu olağanüstü güzelliklere takdirin-hayranlığın da artırılarak halkın bu alanlarda eğlenebilmesi amacı da gerçekleşmiş olmaktadır. Üstelik bu sayede insanlar yapılan çalışmaların boşuna olmadığını, kültürel mirasa dair çalışmaların desteklenmesi gerektiği fikrine de sahip olurlar. Tarihi binalar ve anıtlar, korunması gereken alanlar, arkeolojik sit alanları, katedral ve kiliseler için bu projeye büyük yardım fonları oluşturulmuştur.

Free Admission to Museums (Ücretsiz Ziyaret), İngiliz devletinin en önemli kilometre taşı olarak adlandırılabilir başarı ve kültür politikası ulusal müzelerin herkes için ücretsiz olmasıdır. (Ancak müzeler bünyesinde gerçekleştirilen özel bazı seğilerden ücret talep edilmektedir.)

-Aralık 2001 de herkese uygulanan ücretsiz girişin tanıtılmasından itibaren ulusal müzelerin ziyaretçi sayısının %124 arttığı,

- Bu uygulamanın 7 nci yılı olan 2008-09 aralığının en başarılı yıl oluşu, 9 milyon ekstra ziyaretlerin olduğu, bölge bazında bu ziyaretlerin %164 artarken, National Museums Liverpool için bu oranın %279, Museum of Science and Industry in Manchester için %158, Natural History Museum için %83'e ulaştığı

tespit edilmiştir.

British Museum, National Gallery and Tate de ziyaretler aynı dönemlere göre % 15 artış göstermiştir.

Ücretsiz girişler toplumun veya denizaşırı ülke ziyaretçilerinin kolaylıkla müze ziyaretlerini sağlayan bu yöntem başarılı bir politika olarak uygulanmaktadır.

2.6 UNESCO’NUN KÜLTÜREL MİRASLA İLGİLİ STANDARTLARI

Sadece ülkelerin kendi çalışmalarıyla değil aynı zamanda UNESCO’nun (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu) çalışmalarıyla da yok olmaya yüz tutmuş somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması için çalışmalar sürdürülmektedir. UNESCO tarafından kültürel miras eserlerinin küreselleşen dünyada sadece o ülkelerin değil dünyanın değeri, dünyanın eseri olarak görülmesi nedeniyle dünyadaki somut ve somut olmayan kültürel mirası korunması amacıyla çeşitli çalışmalar sürdürülmektedir. 1972 yılında World Heritage Convention (Dünya Mirası Komitesi) kültürel ve doğal mirası korumayı hedefleyerek, yok olmaya yüz tutmuş, kötü görünen veya korunması için yeterli finansal desteğin sağlan(a)madığı eserleri korumaya yönelik katkıda bulunmaya başlamıştır. Bu amacı gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar UNESCO Genel Konferansınının 17 Ekim-21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris’te toplanan onyedinci oturumunda imzalanan sözleşme ile kültürel ve doğal mirasın korunması, güvence altına alınması için çalışmalar başlatılmıştır. Korunacak eserlerin evrensel nitelikte, göze çarpan, dünyada bir başka benzerinin olmaması ve insanlık için tarih sanat veya bilim açısından önem taşımaya dikkat edilir.

The Operational Guidelines For The Implementation Of The World Heritage Convention (Dünya Miras Sözleşmesi Uygulamaları İçin Operasyonel Rehberlik) ve World Heritage Convention (Dünya Mirası Komitesi) Dünya mirasının belirlenmesinde rehberlik etmektedir. Bu rehberlik eserlerin kültürel, doğal ya da karışık (kültürel ve doğal) olup olmadıklarına dair kriterleri oluşturmak şeklindedir. Dünya Miras Listesinde yer alan eserler hemen dikkati çeken eserlerdir ve genellikle bu eserlerin büyük bir kısmı çok sayıda insan tarafından bilinmektedir.

World Heritage Convention’ın dünya kültürel miras listesini oluştururken belirlediği tanımları şöyledir;

ANITLAR; Mimari çalışmaları, anıtsal heykelleri ve resim çalışmalarını, sanat, tarih ve bilim açısından dünyada göze çarpan mağara çizimlerini, arkeolojik sit alanlarını ve kitabeleri,

GRUP HALİNDEKİ BİNALAR; Sanat, tarih ve bilim açısından önemli olan bir aradaki binaların doğadaki yerlerini, homojenliklerini ve mimarilerini,

SİTLER; İnsanların tek başına yada doğanın katkısıyla oluşturdukları çalışmaları, tarihi, estetik, etnik ve antropolojik açılardan dünyada önem arz eden, göze çarpan -arkeolojik alanları

ifade etmektedir.

Bu çerçevede oluşturulmaya başlanan Dünya Miras Listesi’nde 2008 yılı itibari ile 145 ülkeden belirlenmiş, 678’i kültürel 174’ü doğal, 26’sı da karışık olmak üzere toplam 878 eser bulunmaktadır.

Dünya Miras Komitesi listeyi oluştururken baz aldığı kriterler ise;

1-İnsanın yaratıcı zekasıyla ortaya konan ve ustalık gerektiren,

2-Uzun bir zaman diliminde ya da kültür coğrafyasında mimari ya da teknolojik gelişmeler, sanatsal anıtlar, şehir planları veya peyzaj mimarlığı açısından önemli olan ve insanlığa ait değerlerin değişkenliğini gösteren,

3-Yok olmuş ya da yaşayan medeniyetlerin geleneklerine şahitlik eden ayrıcalıklı ve tek olma özelliği taşıyan

eserler ile,

4-İnsanlık tarihinde önemli devletleri-olayları işaret eden, göze çarpan teknolojik ya da mimari binalar veya manzaralar,

5- Dikkat çeken geleneksel yerleşim yerleri ve topraktan yapılmış örnekler (bu örnekler kültürel niteliklere sahip, önemli etkileri-etkilenmeleri olmuş alanlardır)

6- Doğrudan toplumla ilgili olaylar, gelenekler, fikirler, inanışlar, dikkat çekici nitelikteki sanatsal değeri olan çalışmalar.

2.7 İNGİLTER’NİN DÜNYA MİRAS LİSTESİNDEKİ ESERLERİ

Bu kıstaslar çerçevesinde İngiltere’deki Dünya Miras Listesinde yer alan eserleri aşağıda yer almaktadır:

- Castles and Town Walls of King Edward in Gwynedd
- Durham Castle and Cathedral
- Giant's Causeway and Causeway Coast
- Ironbridge Gorge
- St Kilda
- Stonehenge, Avebury and Associated Sites
- Studley Royal Park including the Ruins of Fountains Abbey
- Blenheim Palace
- City of Bath
- Frontiers of the Roman Empire
- Westminster Palace, Westminster Abbey and Saint Margaret's Church
- Canterbury Cathedral, St Augustine's Abbey, and St Martin's Church
- Henderson Island
- Tower of London
- Gough and Inaccessible Islands
- Old and New Towns of Edinburgh
- Maritime Greenwich
- Heart of Neolithic Orkney
- Blaenavon Industrial Landscape
- Historic Town of St George and Related Fortifications, Bermuda

- Derwent Valley Mills
- Dorset and East Devon Coast
- New Lanark
- Saltaire
- Royal Botanic Gardens, Kew
- Liverpool – Maritime Mercantile City
- Cornwall and West Devon Mining Landscape
- Pontcysyllte Aqueduct and Canal

3 MÜZECİLİK

3.1 TARİHSEL SÜREÇTE MÜZECİLİK

Kültürel mirasın korunması amacıyla kurulan müzelere ait ilk fikir güzel eşyaların korunması düşüncesinden kaynaklanmıştır. “Müze” kelimesi Yunanca kökenli olup, bilimler tapınağı anlamını taşımaktadır. Dünya üzerinde ilk müze İskenderiye’de M.Ö. 300 yılında, ilk medeni aynı zamanda halka açık müze de İngiltere’nin Oxford şehrinde 1683 yılında kurulmuştur.

Müzeler günümüzde bütün her yaşta insanların bilgi aldıkları kültür kurumu olarak görülmektedir. Toplumların kültürel, sosyal, bilimsel geçmişini ve geleceğini inşa etme adına çeşitli eserleri koruyan ve yaşatan alanlardır müzeler. Geleneksel müzecilik daha çok arama, toplama, koruma, bakım ve sergilemeye dayanırken, çağdaş anlamda müzecilik depo olmaktan öte bir anlam kazanmıştır. Geleneksel müzecilik anlayışının yanında toplumla iletişim haline giren tarih, sanat ve kültür unsurunu en etkin biçimde toplumlara yansıtan mekanlar olmuşlardır. Kar amacı gütmeyen ve devamlılık gösteren hizmet sektörü olan müzelerin halka açılmasıyla somut kültürel (elle dokunulabilen, görülebilen eserler) mirasın korunması, araştırılması, insanlara tanıtılması ve sergilenmesinin yanı sıra müzeler, eğitim amacı da üstlenmişler ve toplumla bilgi akışını sağlayarak insanlara eğlence de sunan mekanlar haline gelmişlerdir.

3.2 İNGİLTERE’DE MÜZELER ve MÜZECİLİK

Birleşik Krallıklarda kültürel miras eserlerini ihtiva eden ve insanların beğenisine sunan yaklaşık 2,500 adet müze ve galeri bulunmaktadır. Birleşik Krallıklarda müzeler genellikle yerel yönetimler tarafından desteklenmektedir. Bunun yanı sıra çeşitli vakıf, kulüp ve deneklerce de desteklenenler bulunmaktadır.

3.2.1 MÜZELER

Birleşik Krallıklardaki müze ve galerilerden ulusal nitelikteki 14 adetiyle, ulusal nitelikte olmayan 8 tanesi doğrudan Kültür, Medya ve Spor Departmanı tarafından finansal olarak desteklenmektedir.

Bunlardan **ulusal** olanlar;

British Museum

Imperial War Museum

Museum Of London

National Galery

National Maritime Museum

National Museums Liverpool

National Museum Of Science & Industry

National Portrait Galery

Natural History Museum

Royal Armouries

Sir John Soane's Museum

Tate Galleries

Victoria And Albert Musuem

Wallace Collection

Ulusal Olmayanlar ise;

Design Museum

Geffry Musuem

Horniman Museum and Galleries

Museum of Science and Industry in Manchaster

National Coal Mining Musuem For England

National Football Musuem

People's History Museum

Tyne & Wear Museums.

Birleşik Krallıkda bazı müzeler özel bazı konulara eğilmişlerdir, örneğin; The Natural History Museum, National Museum Of Science & Industry, National Maritime Museum, Museum of Science and Industry in Manchaster ve National Museums Liverpool'dur. İngiltere'deki bütün müzelere tek tek değinmek zor olmakla birlikte bir alanda uzmanlaşmış olan bu müzelere kısaca bakmak da fayda vardır.

The Natural History Museum; bu müze İngiltere'nin doğal tarih müzesidir, aynı zamanda mükemmel bir biyolojik sınıflandırma çeşitlilik merkezidir de denilebilir. Müze koleksiyonu

yaklaşık 70 milyon tür hayvan, bitki, mineral ve fosilden oluşmaktadır. Müze kolleksiyonu bilimsel araştırma isteğini canlandırır, temalarına göre gruplandırılmış hayvan ve insan sağlığı, dünya tarihi ve orijini, ekoloji ve koruma, çevre, küresel değişiklik, biyolojik çeşitlilik, evrim ve kolleksiyon yönetimi ile merak uyandırmaktadır.

National Maritime Museum; (The Science Museum); Dünyanın en geniş ve önemli kolleksiyonu olan müze eserleri tarih ve çağdaş bilimin, teknolojinin, tıp ve endüstrinin göstergesidir. Müze çalışmaları ve araştırmaları insanlarda ilgi, bilgi ve eğlence isteklerini artıracak şekildedir.

National Maritime Museum; Kraliyet Rasathanesini (Greenwich) de içeren müze dünyanın en büyük ve iyi astronomik ve denizcilikle ilgili araçlarını barındırmaktadır.

National Museums Liverpool ; Londra dışındaki tek ulusal müze olan National Museums Liverpool, sosyal tarihten uzay seyahatine, dinazorlara, böceklere, sanata, arkeolojiye kadar pek çok konuda bilgi sunar.

Museum of Science and Industry in Manchester, Manchester'ı dünya lideri yapan endüstri ve bilime ait kolleksiyon ve galerileri ile ilgi çekmektedir.

Tüm bu müzelerin dışında British Museum'dan da bahsetmek yerinde olacaktır.

British Museum:1753'te kurulan müze dünyanın ilk ulusal kamu müzesidir. Doktor, doğabilimci ve kolleksiyoner Sir Hans Sloane'nin sahip olduğu kitap, elyazması ve doğa tarihi nesnelere alınmasıyla devlet tarafından kurulmuş bir müzedir. Daha sonra kolleksiyona katılan yeni eserlerle birlikte 1759'da Bloomsbury'deki Montagu House 'da halka açıldı.

19 uncu yy.da arkeolojiye olan ilginin artmasıyla British Musuem armağan, satın alma ya da diğer ülkelerden kaçırma yoluyla paha biçilmez eserlere sahip olmuştur. Böylelikle kolleksiyonu büyüyen müze bugünkü binasına taşınmıştır. Müzenin doğal tarih kolleksiyonu daha sonra ayrılarak Güney Kensington'da Natural History Museum (Doğal tarih Müzesi)'u oluşturdu. British Museum'daki ve diğer kütüphanelerdeki elyazması ve basma eserlerin toplanmasıyla da 1973 yılında British Library meydana geldi. Kültür, Medya ve Spor Biriminin de maddi katkısıyla, dünyanın birçok yerinden insanı Londra'ya çekmek amacıyla olan müzenin daha fazla kolaylık ve imkan sunarak cazibesini artırmak için yeni bir binaya taşınması çalışmaları devam etmektedir.

Teknolojinin hızla ilerlediği çağımızda internet üzerinden British Museum'un 1,500,000 eserini görmek mümkündür. Her yıl müzenin kolleksiyonunun zenginleştirilmesi amacıyla 1 milyondan fazla devredilen ya da bağışlanan/armağan edilen eserler müze kolleksiyonuna kazandırılmaktadır. Müzenin girişimiyle müze çatısı altında sponsorlar, bağışlar ve bazı kuruluşların desteğiyle ilgi çekici sergiler de düzenlenmektedir. Bu sergiler için harcanan para, zaman ve insan emeğine karşın elde edilecek başarının kesin olmaması çalışmaları etkilememekte, büyük özveriyle yürütülen çalışmalardan beklenen karşılık da işlerin yapılmasından sonra alınmaktadır, örneğin bu sergilerden en dikkat çeken 855.000 ziyaretçisi ile The First Emperor'dı ve çalışanların başarısı da bu sergiye yansımış ve takdir almıştır. Bu kadar çok ziyaretçi çekebilen sergiler büyük özenle hazırlanmaktadır. Her ne kadar müzenin rutin ziyaretleri için ücret alınmasa da, müze böyle özel sergilerden ciddi gelir elde etmektedir.

Ayrıca British Museum'un sahip olduğu koleksiyonun tanıtılması amacıyla eserlerin 2000'den fazlası hem ülke içinde hem de ülke dışında düzenlenen planlı çalışmalarla teşhir edilmektedir.

Müzenin Koleksiyonları;

Eskiçağ Yapıtları Bölümü(Mısır, Batı Asya, Eski Yunan, Antik Roma, Tarih öncesi İngiltere, Ortaçağ ve Doğu yapıtlarından oluşur),

Sikkeler ve madalyalar

Baskılar ve Çizimler bölümü

İnsanlık Müzesi (başka bir binadadır)'nden oluşmaktadır.

Salonları ise, Afrika, Amerikalılar, Eski Mısır, Eski Yunan ve Roma, Asya, Avrupa, Orta Doğu, Temalar ve Sergiler ve Geçici Teşhirlerdir. Tüm bu salonlardan insanlık tarihine ilişkin önemli bilgiler edinilerek müzeden ayrılmak mümkündür. Dünyanın birçok bölgesinden temin edilmiş eserlerle mini bir tarih yolculuğu yaparak bilgi hazinesini artırabilen ziyaretçiler isterlerse bu bilgi ve tecrübelerini çalışma odaları ve kütüphanelerde de devam ettirebilirler.

Aile, grup ve okul gezileri için elverişli olan müze, ziyaretçilerine acıkdıklarında ya da dinlenmek istediklerinde Kafe ya da restoran imkanı sunmakta, müzeden hatıra edinmek isteyenlere de Çocuk dükkanı, hediyelik eşya dükkanı ve kitapçı imkanı sunmaktadır.

Danışma, asansör, rehber köpek, tekerlekli sandalye, mercek, işaret dili, araba parkı, kamera ve fotoğraf çekimi, değişik tur seçenekleri gibi imkanların olduğu müzede vestiyer, bebek arabası ve belli boyuttaki bavulların muhafaza edilebileceği kilitli dolaplar, bebek bakım ve emzirme odaları, kayıp eşya bürosu da müzede ziyaretçilere sunulan imkanlardandır. Yeni müze binasına taşınması durumunda bu imkanların daha da artırılması ve ziyaretçilerce daha kolay ulaşılması amaçlanmaktadır.

Müzenin yeni koleksiyonlarının, çalışmalarının tanıtılması amacıyla kitaplar çıkarılmakta, müzeyi tanıtıcı broşürler de ilgililerine dağıtılmaktadır.

3.2.2İNGİLTERE'DE MÜZECİLİK

Birleşik Krallıkta müzelerin ziyareti sırasında ziyaretçilerden ücret talep edilmediği, ancak özel bazı koleksiyonlara ait sergilerden ücret alınabildiği daha önceden belirtilmişti. Ama bazı tarihi mekanlarda ziyaret için ücret talep edilmesi nedeniyle o mekanların içinde yer alan müzeler de ücretli gezilmiş olmaktadır. Devlet politikası olarak tercih edilen ücretsiz müze ziyaretleri sayesinde müzelerin ziyaretçi sayısı oldukça yükselmiştir. Ücret nedeniyle yalnızca bir defa gezmek zorunda kalabilen ziyaretçiler, bu politika sayesinde birden fazla kez bir müzeyi ziyaret etmekte, her gidişinde belki müze çatısı altındaki hediyelik eşya dükkanlarına ve kafe yada restoranlara uğrayarak belki müze ziyareti için ödeyeceği bedelden daha fazlasını bu mekanlarda

harcamaktadırlar. Bunun ekonomiye olan katkısının yadsınamayacağı bir gerçektir. Öte yandan müzelerde var olan hediyelik eşya dükkanlarında müzede yer alan eserleri simgeleyen anahtarlıklar, biblolar, kırtasiye araçları, kitaplar vb. satışa sunulmuş olduğundan, bunların kullanılması ya da hediye edilmesiyle de bu müzelere ilgi çekilmektedir. Ziyaretler sonrasında ziyaretçilerin anı olarak yada hediye amaçlı olarak bu hediyelik eşyaları tercih etmelerinin yaygın olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Müzelere girildiğinde müzelerin ilgi çekici olması ve kolaylıkla gezilebilmesi için çeşitli yöntemler kullanıldığı görülmektedir. Bazı müzelere girerken ziyaretçilerin özellikle çocukların ilgisini çekmek için değişik tarzlarda hazırlanmış çeşitli kitapçıklar ve broşürler hazırlanmıştır. Zaten tüm müzelerde gezerken faydalanılabilecek broşürler müzelerde bulunmaktadır, hatta Bath Şehrinde (City of Bath) içinde Türkçenin de olduğu 17 dilde, bir sayfalık, alanı tanıtıcı bilgiler ihtiva eden yazılar temin edilebilmektedir. Ayrıca ziyaretçiler için hazırlanmış levhalar ziyaretçilerin gezecekleri alanda kolayca hareket etmelerini sağlamaktadır. Müzelerde tuvaletler, restoran-kafeterya, vestiyer, ziyaretçi eşyalarının bırakılabileceği kilitli dolaplar mevcuttur. Çocuklarıyla hatta bebekleriyle müzeleri gezmek isteyen ziyaretçiler için de çeşitli kolaylıklar vardır. Bu kolaylıklar ve imkanlar çocuk arabaları, asansörler, çocuk oyun ve çocuk bakım alanlarıdır Müzelerce temin edilen tekerlekli sandalyeler sayesinde bedensel engelliler de müzeleri kolaylıkla ziyaret edebilmektedirler. Bazı müzelerde gözleri görmeyenler için rehber köpekler ve kulakları duymayanlar için işaret dilini bilen görevliler de bu engelli grupları için müze ziyaretlerini mümkün kılmaktadır. Bu imkanlarla ilgililerin müzeleri ziyaretleri sırasında ziyaretçilerin önüne çıkabilecek engellerin kaldırılarak, daha fazla ziyaretçinin müzeleri gezmeleri için sunulmuş kolaylıklardır. Bunların dışında koridorlara yerleştirilmiş ekranlardan çeşitli video görüntüleri izleyebilir, yine koridorlara yerleştirilmiş 3 boyutlu müze eserlerine ait resimleri görebilir, kulaklıklarla eser hakkında bilgi alabilir, projektörlerle duvarlara yansıtılan görüntü ya da yazılardan bilgi alabilir, ya da bir aktörün dönemin kıyafetlerini giymiş olarak döneme ait kısa bir gösteri sunduğuna şahit olunabilir. Tüm bunlar müzelere olan ilgiyi artırmak için planlanmış etkili ve ilginç yöntemlerdir.

4.SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS

Hızla gelişen teknoloji ve küreselleşen dünya ile birlikte sosyal yaşamdaki değişim bir çok somut olmayan kültürel miras unsurunun yok olmasına neden olmaktadır. Yerli halka ait kültür, yerel dil ve şiveler zamanla yok olmaya yüz tutmuştur. Oysaki dil gibi somut olmayan kültürel miras unsurları toplumlarda aidiyet duygusunu ve birliği sağlayan unsurlardır. Bu unsurlar toplumların barış içerisinde huzurla yaşamalarını ve güçlenmelerini sağlayan faktörlerdir. Gelecek nesillerin kültürel çeşitliliği ve farklılığı görerek, bunları zenginlik olarak algılayarak paylaşmaları önemlidir ve bunun için daha fazla geç kalınmadan önlem alınması gerekliliği açıktır. UNESCO da bu farkındalıkla 1999'daki konferansında Sözlü ve Somut olmayan kültürel mirasın şaheserlerini için bir program oluşturmaya karar verilmiştir. Soyut olmayan kültürel mirasın korunması UNESCO Genel Kurulunda 17/10/2003 tarihinde sözleşmeye bağlanmıştır.

Somut Olmayan Kültürel Miras dendiğinde akla ilk gelen şeyler;

Sözlü gelenek ve anlatımlar, dil

Gösteri sanatları

Toplumsal uygulamalar, ritüeller, şölenler, festivaller

Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar

El sanatları.

Yukarıda yer alanlar somut olmayan kültürel miras unsurları genellikle belli bir toplumda belli dönemlerde görülmüşlerdir. Bunların arka planında sosyo ekonomik, politik, etnik, dini ve filozofik değerler vardır ki bunlar belli bir grubu oluşturan insanlara ait olarak varlık göstermişlerdir. Bunlardan bir kısmı var olduğu bölgede varlık göstermeye devam ederken bazıları da ülkenin geneline yayılmışlardır.

Burada önemli olan somut olmayan kültürel mirasın korunmasının, saygı duyulmasının temini, yerel, ulusal, uluslararası düzeyde konuya dikkat çekilmesinin, somut olmayan kültürel mirasın korunması için çalışmaların ve yardımlaşmaların sürdürülmesidir. Somut olmayan kültürel mirasın korunmasından bahsederken, korumanın tanımlanmasını, belge haline getirilmesini, araştırılmasını, muhafazasını, geliştirilmesini ve nakletmeyi kapsadığının, bunun da resmi veya gayri resmi eğitimle sağlanabileceğinin unutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda şaheser niteliğindeki eserlerin ilanı, yaşayan insan zenginliklerinin tanımlanması, tekerlemelerin, tehlike altındaki dillerin ve dünyanın geleneksel müziklerinin ve danslarının korunması için programlar geliştirilmesi esasıyla hareket edilmektedir. Tabii burada en önemli şey somut olmayan kültürel miras unsurlarının kayıt altına alınmasıdır.

Birleşik Krallık UNESCO'nun somut olmayan kültürel mirasın korunması için düzenlenen antlaşmayı imzalamamış olsa da, ülkede çeşitli programların yararlı olacağı kanısı ile yerel yönetimler ve bazı kuruluşlarca birçok faaliyet yürütülmektedir. Yerel yönetimler ve bazı dernekler tarafından desteklenen programlarla envanter çıkarılmasına gayret edilmektedir. Pilot bölge olarak seçilen Gallerde çalışmalara başlanmıştır. Burada amaç geniş kitlelere ulaşarak somut olmayan kültürel miras ile ilgili olarak envanter oluşturmaktır. Galler müziğinin ve yazımlarının, dilinin tanınması ve desteklenmesi esasına dayalı olarak çalışmalar yürütülmektedir. Yine kendine ait ayrı bir dili ve gelenekleri olan İskoçya'da da çalışmalar devam etmektedir. Gayda adındaki ulusal çalgısı, viskisi, Haggis denilen yemekleri, erkeklerin giydiği ve adına kilt denilen eteği, dili, Batı Glasgow ve Edinburg gibi festivalleri gibi unsurlar İskoçya'da sahip olunan kültürel miras unsurlarının korunarak gelecek nesillere aktrarılmaları önem taşımaktadır.

Pilot çalışmaların alınarak değerlendirilmesi Birleşik Krallık için önemlidir, çünkü böylelikle kimlik, değerler ve toplumsal aidiyet gibi gündemi işgal eden konularda çalışma yapılması ülkede var olan değişik gelenek ve dillere sahip insanların hassas noktalarının gözetildiği ve bu hususta onların desteklendiği imajını da vermektedir. Çünkü Birleşik Krallığı meydana getiren İngilizlerin, İrlandalıların, Gallerlilerin ve İskoçyalıların farklı köklerden gelseler de bireysel ve toplumsal olarak somut olmayan kültürel miraslarının sahiplenildiği, onların korunmasına çalışıldığı ve bunun ülkenin barışı için de önemli olduğunun vurgulandığı anlaşılmaktadır. İnsanlar, ihtiyaçları ve algılamaların değişmesi somut olmayan kültürel mirasa sahip çıkılması fikrini güçlendirmektedir.

5.KÜLTÜREL MİRAS SEKTÖRÜ

Birleşik Krallıkta kültürel miras sektörü hem hükümeti hem de özel sektörü ifade etmektedir. Hatta bu alana desek olan vakıflar, kulüpler ve çeşitli kuruluşlar da bu sektör içinde yer almaktadır. Bu sektörde az da olsa özel-ticari sektör de varlık göstermektedir, bunlar özellikle arkeoloji ve konservasyon alanlarında çalışma yapmaktadırlar.

Kültürel miras sektörü ;

Toplar, korur ve geçmişi yorumlar

Fikir üretir –Geliştir ve bunu paylaşır

Öğrenmek için fırsatlar sunar

Kimlik ve yerleşim alanı ile ilgili farkındalık yaratır ve insan yaşamını zenginleştirir

Yaratıcılık, ilham ve eğlence sunar.

Yukarıda yer alan unsurlar sayesinde ilgi çekiciliğini yitirmeyen sektör, dinamik yapısı ve çalışmalarıyla insanların kültürel ihtiyaçlarını karşıladıkları gibi ülke ekonomilerine de katkıda bulunmaktadır.

5.1 SEKTÖR KATKISI

Uluslararası sanat ve kültür arenasında merkezi bir önemi bulunan Birleşik Krallıkta insanların %87 si ülkenin kültürel hayatında tarihi çevrenin önemli bir rol oynadığını düşündüğü, her yıl 42 milyondan fazla kişinin büyük müze ve galerilere ziyaretler yaptığı ve İngiltere’de turistlerin yoğun olarak ziyaret ettiği popüler 10 yerden 7 sinin müzeler olduğu, dolayısıyla müze ve galerilerin turist çeken önemli mekepler olduğu, 2006 yılında cazibe merkezi olan tarihi çevrenin 62.8 milyon ziyaretçisinin olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler hükümetlerin politika üretirken hangi alanda ne gibi çalışmalar yapmaları gerektiği hususunda hükümetlere yardımcı olduğu gibi, kültürel miras alanında yapılan çalışmaların ülke vatandaşlarının büyük çoğunluğu tarafından da desteklendiğini/destekleneceğini göstermektedir. Ayrıca 3,500 ün üzerinde mülk sahibinin ve 1 milyondan fazla katılımcısıyla yerel halk gönüllüleri organize edilen Heritage Open Days (en büyük etkinliktir), insanların kültürel mirasla ilgili konulara duyarlılıklarını artırmayı amaçlamaktadır.

2006 yılında 2.5 milyon öğrencinin tarihi alanları ziyaret etmesi de gelecekte ülke yönetiminde yer alacak veya birçok mesleği icra edecek kişilerin kültürel mirasla ilgili olarak olumlu düşüncelere sahip oldukları ve gelecekte de kültürel miras çalışmalarının ülke insanı tarafından destek göreceği anlamına gelmektedir.

Sektörün 2007 de 32.6 milyon deniz aşırı ülke ziyaretçisi olmuştur. İngiliz turizmi bu anlamda dünya sıralamasında 6.dır ve dünya pazarı olma yarışında yeterli varlıkla donatılmış olan ülke, rekabetçi ve büyüyen yapısıyla diğer birçok ülkeden ayrılmaktadır. Tabii ki İngiltere’nin deniz aşırı ülkelere ya da sömürgelerinden elde ederek koruduğu bir çok eser de kendi varlığını zenginleştirmiştir. İngiltere her ne şekilde olursa olsun sahip olduğu eserleri koruyarak ve bunları

teşhir ederek hem kendi vatandaşlarının hem de denizaşırı ülke vatandaşlarının beğenisine sunmaktadır. Sadece kendi vatandaşları değil dünyada ilgi odağı olan bir ülke olarak sektör avantajlarını kullanmaktadır.

Sektör, yukarıda yer aldığı şekliyle sosyal hayata katkıda bulunduğu gibi ekonomik refaha da katkısı büyüktür. Örneğin;

-Birleşik Krallığın büyük müze ve galerilerinin ekonomik yararının yıllık 1.5 milyar pound olduğu tahmin edilmektedir.

-Britanyadaki büyük müze ve galerilerin yıllık cirosu 900 milyon poundu geçmektedir. Yani İngiliz ekonomisindeki her 1000 poundun 1 poundu doğrudan müze ve galeri sektörü ile ilgilidir. Büyük müze ve galeriler bir yıl içinde 650 milyon pounddan fazla harcamaktadırlar.

-2007-2008 gelişme planları için yatırımcıların arkeolojik yatırımlar-araştırmalar için 135 milyon pound ayırdıkları tahmin edilmiştir.

-Endüstri şehirlerinde yeni müze ve galeriler ekonomik ve sosyal hayatın yeniden canlanmasına katkıda bulunmuşlardır.

-Özel şahıslara ait tarihi evler 1.6 milyar poundun üzerinde ekonomik canlılık sağlamıştır.

Kültürel miras sektörünün İngiliz ekonomisine katkısı 2006 yılında 952 milyon pound iken, bu rakam 1.01 milyar Pounda ulaşmıştır.

Ekonomiye de bu kadar büyük destek veren sektör son yıllarda Heritage Lottery Found sayesinde büyük yatırımlarla da destek almıştır. Bu fon büyük projelerden işgücünün geliştirilmesini destekleyen programların hazırlanmasına kadar katkıda bulunmaktadır.

2012 yılında Olimpiyat Oyunlarına başkent Londra'nın ev sahipliği yapacak olması, commonwealth oyunlarının 2014 de Glasgow'da (İskoçya) olmasının da sektörün gelişmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir. 2012 Olympic ve Paralympic Oyunlarının 300.000 den fazla denizaşırı ülke ziyaretçisi, 1 milyon yerli ziyaretçi, 5 milyon Londra'dan ziyaretçinin, 50.000 atlet, basın mensubu ve resmi temsilcilerin olacağı düşünülmektedir. Bu dönemde sektörde büyük bir canlanma olacağı beklentisi de hakimdir. Sektörde olabilecek canlanmaları karşılayabilmek için sektörün gelir yaratması ve finansal gücü temin etmesi önemli bir unsur olarak sektör gündemine girmiştir.

5.2 SEKTÖRÜN GÜÇLÜ ve ZAYIF YÖNLERİ

Sektörün güçlü yanı halihazırdaki ilgilerinin yanısıra yeni ilgili kitlesine sahip olabilme potansiyeli ve dünyanın dört yanından değerli ve ilgi çekici eserlere sahip olmasıdır. Sahip olunan eserlerle ve eserlerin korunmalarıyla ilgili olarak dünyada bir çok insan üzerinde olumlu bir etimin olması da bu eserlerin ziyaretlerini beraberinde getirmektedir.

Ancak ziyaretçilerin yeniden gelmelerini temin edebilmek için, sektörün değişikliklere ve yeniliklere ihtiyaç duyması, şu anda olmasa da ileride ortaya çıkabilecek zayıf bir yönü olarak şimdiden ele alınması gereken bir noktadır. Ayrıca çalışanların çoğunun gönüllü olması ve bu

anlamda sektörle ilgili bilgilenmeleri için zamana ihtiyaç duymaları da sektörün bir diğer zayıf yönüdür.

Sektörün karşı karşıya olduğu zorlukları yenebilmesi için yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde yetkililerle görüşülerek sorunların aşılması yoluna gidilmektedir. Birleşik Krallıkta kültürel miras sektörünün önem arz etmesi ve bu konuya yetkililerin ve vatandaşların sıcak bakması özellikle sorunların çözümü için fırsattır.

5.3 SEKTÖRDEKİ İŞ KOLLARI

Çalışanlar tarafından;

-Front of house Staff (ön büro personeli) sergilerde, açıklama gerektiren durumlarda, gösteri ve dizaynlarda ,

-Curatorial and Collections Staff, konservatuar, zanaat ve el sanatlarıyla ilgili çalışmalarda gerçekleştirilir, ayrıca

-Pazarlama ve iletişim site yöneticileri, planlamacılar araştırmacıları

-Eğitim, ziyaretçi büyütmeye, araştırmacı, alan arkeologları, arkeolojik kaynak araştırmacıları, yönetim ve idare

işleri de yürütmektedirler.

Sektörde artan oranda uzmanlık-danışmanlık rolünün de geliştiği ayrı bir husus olarak dikkat çekmektedir, bu durumda çalışanlar bu görevleri de ifa eder hale gelmektedirler.

Kültürel miras alanında çalışma yapacak özel ve kamu çalışanlarının verimli çalışma yapmaları ve etkin program yürütmeleri amacıyla bir grup halinde çalışmaları önerilmektedir. Çünkü işleri yürüten personelin çalışmalarının birbirini tamamlayan nitelikte olduğu unutulmamalıdır

5.4.İŞGÜCÜ VE SORUNLARI

Kültürel miras alanı, milli kimliği paylaşmaya, yerel ve ulusal ekonominin güçlenmesine, toplumların refah düzeylerinin artmasına yardımcı olmakta ve birçok sektöre ilham vermektedir. Belirtilen unsurların gözlemlendiği Birleşik Krallıkta kültürel miras sektörünün öncü bir ülke olduğu kanısının yaygın olduğu düşünüldüğünde, bu başarıda çalışanların katkısının büyük olduğu da gözardı edilmemelidir.

Birleşik Krallıkta, en iyi hizmet vermek üzere çalışan sektörün en önemli değerlerinden olan işgücü, ücretli çalışanlar ve gönüllü çalışanlar olarak ikiye ayrılmaktadırlar. Müzeler toplam çalışanlarının %59u için ödeme yapmaktadırlar. Sektör çalışanlarının sayısı 2006 yılında 53,810 iken 2008 yılında 57.350'ye ulaşmıştır. Kültürel miras sektörü, 2006 yılında 1,430 olan iş sahasını 2008 yılında 1,510 adete ulaştırmıştır. Sektördeki işlerin %13ü geçici, %44 ise mevsimlidir.

Sektörün %10u İskoçya'da, %3ü Kuzey İrlanda'da %4 ü ise Gallerde'dir. İşgücünün %27 ise Londra'dadır, %14 ise Güney-doğu bölgesinde istihdam olunmaktadır.

Birleşik Krallıkta 2008 yılı itibari ile sektör çalışanlarının %52 sini bayan, %93 ü beyaz, ve %54 ise 40 yaş ve üzeri olduğu ve gönüllü çalışan sayısının da 43.000 olduğu tespit edilmiştir. Kültürel miras sektörü büyük oranda kamu sektörü tarafından finanse edilmekle birlikte, sektör değişik kurum ve kuruluşların da desteğini almaktadır.

Değişen toplum ihtiyaçlarına cevap vermek için çalışan sektör görevlileri üst düzeyde gayretle işlerini yapmakta, kalıtları toplayarak onların korunmasını ve böylelikle gelecek nesillere ulaştırarak günümüz ile gelecek arasında köprü kurmasını temin etmek için kendilerini işlerine adanmış bir şekilde çalışmaktadırlar. Ancak çalışanların kendilerini geliştirebilmeleri için çeşitli desteğe ihtiyaçları vardır. Müzeler, Kütüphaneler ve Arşiv konseyi tarafından sektör çalışanlarının niteliklerinin artırılması ve mesleki anlamda gelişmeleri, girimci olabilmeleri için programlar düzenlenmektedir. Personelin gelişimi, profesyonel niteliklerinin artırılması için yürütülen çalışmalar sektör çalışanları için oldukça yararlıdır. Sektör çalışanlarının çoğunun gönüllü çalıştığı ve çalışanların liderlik ve yönetim konusunda bilgi ve becerilerinin artmasına ihtiyaç duyulduğu sektörde bu programların önemi iyice kendini hissettirmektedir. Bu sektörde çalışan yöneticilerin diğer sektör çalışanlarından farklı bazı özelliklere-becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bunun nedeni kültürel miras sektörünün restorasyon, bakım, onarım, kazı gibi pek çok özel bilgi ve beceri gerektiren kapsamı geniş bir alanı içermesinden kaynaklanmaktadır.

Sektör çalışanlarının %50si master eğitimi, diğer çalışanların da büyük çoğunluğu üniversite eğitimi almış kişilerdir. Ancak sektörde maaşlı çalışanlara ödenen mablağın düşük olması nedeniyle bu eğitilmiş kişilerin sektörde çalışması güçleşmektedir. Sektörde karşı karşıya olunan en önemli sorunlardan ikisinden biri, en az üniversite eğitimi olan çalışanlara sunulan ücret düzeyinin düşüklüğü, diğeri ise eğitimin maliyetidir. Bu yüksek maliyetli eğitime binaen düşük ücret ödenmesi nedeniyle istenen eleman temini zor olduğundan, son 20 yıldır organizasyon ya da kuruluşlar personellerinin yüksek öğrenim mezunu olup olmadıkları hususuna dikkat etmemekte, bu kuruluş yada organizasyonların mesleki beceri ve yeteneklerin iş hayatında da edinilebileceği yönündeki görüşleri nedeniyle de mesleki yeterliliği olan kişilerin sahaya girişlerinde sıkıntılar yaşanmaktadır. Sektördeki bazı organizasyonlar mesleğe girişte gerekli olmayacak şekilde giriş şartları koyarak rekabetçi ve geliştirilebilir yeteneklerin farkına varılmasında, onlardan faydalanılmasında engelleyici rol oynamaktadırlar Böylelikle bazı alanlarda çalışacak akademik eğitimi olana çalışanlar eğitimi olmayanlarla kolaylıkla yer değiştirebilmektedirler.

Sektör her zaman yeterli değerlere ya da alternatif eğitim modellerine sahip değildir. Ancak sektör çalışanlarında bazı mesleki ders yada kurs eğitimlerine de bakılabilmektedir. Örneğin NVQs (National Vocational Qualifications-Ulusal Mesleki yeterlilik), Scottish Vocational Qualification ya da Foundation Degrees (Temel Eğitim) eğitim modellerindedir. Bunlar belli alanlarda çalışmak isteyenlere verilen dersler nedeniyle bu kişilerin bu alanda çalışabileceklerini yani yeterliliklerini belgelemektedirler. Sektörde arkeoloji alanında yeni NVQ uyarlaması beklenmekle birlikte, birçok işverence bu henüz değerlendirilmemiştir. Temel Eğitim programları da yaygınlaşmakta olup, örneğin İngilterenin güneyindeki Kültürel Servis Temel Eğitim Programları bu çerçevede ele alınan programlardandır. Bu tarz programlar arttığı takdirde bu alandaki olumlu gelişmelerin de kendini gösterecektir.

Sektörde liderlik ve yönetim de başka bir sorunlu alandır. Çünkü sektörde çalışan yöneticilerin diğer sektör çalışanlarından farklı bazı özelliklere-becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bunun nedeni kültürel miras sektörünün restorasyon, bakım, onarım, kazı gibi pek çok özel bilgi ve beceri gerektiren kapsamı geniş bir alanı içermesinden kaynaklanmaktadır. 10 yıl öncesiyle kıyaslandığında bu alanda gelişme olduğu gözlenmekle birlikte bu gelişmelerin ilerletilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Sektörde bu unsurlar Clore Leadership Programme ve The Cultural Leadership Programme, The Museums, Libraries and Archives Council's Leading Programme, The museum's Galleries Scotland's Leadership Programme, The University of East Anglians Musuem Leadership Programme ve Victoria & albert Museum tarafından kendi personeli için yürütülen program ile yerel idareler tarafından yürütülen proramlarla sektördeki eğitime yönelik eksiklikler giderilmeye çalışılmaktadır. Sektördeki birçok organizasyon yönetim pozisyonlarında çalıştıracak personel bulma zorluğu yaşamaktadır. Çünkü birçok aday yeterli bilgi ve beceriye sahip değildir, bu nedenle sektörde liderlik özelliklerine sahip, pratik çözümler bulabilen, yeterli donanıma sahip yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bilgi ve beceri düzeyi artan yani nitelikleri itibari ile aranan haline gelmesi ile farklı sektörlerde de iş fırsatı yakalayan çalışanların sektörden ayrılmaları da bir başka problemdir. Bu durumda bilgi ve beceri düzeyinin artması gereken yeni personel için eğitim programlarının sunulması ve onların yetişmesinin beklenmesi gerekmekte olup bu da sektör için zaman kaybına neden olmaktadır

Öte yandan Barriers To Entering Musems and Archieves Zebra Square (2005) göre, kültürel mirasın alt sektörü olan bir çok grubun kendilerini kültürel miras sektörünün ve çalışmalarının bir parçası olarak görmedikleri ve bunun bir parçası olmayı reddettikleri, Ademus Report for Museums, Libraries and Archives Council'ün 2003 yılındaki tespitine göre de , kültürel miras sektörü çalışanlarının bir kısmının isteksiz çalışan oldukları dikkate alındığında bu da başka bir sorun olarak sektörün önünde durmaktadır.

Sektörde kısa süreli sözleşme esasına dayalı personel çalıştırılması ve gönüllüleri tutabilecek yeterli anlaşmaların sağlanamamasıda sektörde görülen diğer sorunlardan biridir.

Ancak Müzecilik sektörü bunlardan farklıdır ve büyük gelişmeler göstermektedir. Müzecilik sektöründe yapılan gelişmeler yeni proje ve programları tamamlamayı hedefleyerek bir çok kişinin bu sektörün çalışanı olmaları için yürütülen çalışmalar başarıyla yürütülmektedir. Buradaki önemli ayrıntı kariyer tercihini yapacak gençlere ulaşmadaki başarı yada başarısızlıktır. Sektörün önündeki başka bir engelin de düşük ücret düzeyleri olduğu belirtilmişti. İngiltere'de üniversite eğitiminin pahalı olduğu dikkate alındığında, böyle bir eğitimden sonra düşük ücretli iş alternatifleri gençler için cazip değildirler.

5.5 İŞGÜCÜNÜN SORUNLARI İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yukarıda belirtilen sektörün önünde yer alan problemlerin çözümü için önerilen en kolay ve etkin yöntem olarak, sektörün önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir. İşe girişteki yüksek nitelikli eleman taleplerine karşılık sektördeki düşük ücretler, çalışma koşullarının yoğun iş temposunu gerektirmesi gibi etkenler iş verimine yansıyan unsurlar olarak görülebilmektedir. Bu nedenle nitelikli sektör çalışanlarının ücret düzeylerinin hak ettikleri şekilde belirlenmesi, diğer sektör çalışanlarıyla rekabet edilebilir düzeye getirilmesi önemli bir gelişme olacaktır. Yine sektör çalışanlarının sahip oldukları özel bilgi ve becerilerin takdir edilmesi, ona göre istihdam edilmeleri, beceri ve bilgi olarak yetiştirilmesi gereken elemanların düzenli aralıklarla eğitim programlarına katılmalarının sağlanması, bu tarz eğitim veren kuruluşlarla iş birliğinin sağlanması ve bu işbirliğinin devam ettirilmesi, kültürel miras sektöründeki lider ve yöneticilerin sorunlarını anlamada ve çözmeye başarılı olmaları, onların bu yeteneğe sahip olmaları için gereken desteğin sağlanması,

ancak yine liderlik ve yönetimde başarısı olanların sektörden ayrılmalarını önleyici maddi ve manevi desteğin temin edilmesi, girişimcilerin bu sektörde olmanın avantajlarını ve dezavantajlarını bilerek kendilerine yol haritası çizebilmelerinin önemli olduğunu fark ederek politika üretmeleri, sorunların çözümlenmesinde atılacak adımlardandır.

5.6 İŞGÜCÜNÜN ÇEŞİTLİLİĞİ

Kültürel miras sektörünün gelişmesi, sektörün ihtiyaçlara cevap vermesi, becerikli nitelikli insanların bu sektöre çekilmesi için sunulan hizmetler-ürünler, ürünlerin yorumlanma ve erişilebilirlikleri olduğu kadar işgücü ile ilgili çeşitliliğe gidilmesi de önemlidir. Ancak bu sektörün bu anlamda yol katetmesi gerekmektedir, çünkü orta sınıftaysanız, beyazsınız ve erkekseniz diğer sektörlerde olduğu gibi bu sektörde de iş bulabilmeniz, işgücü içerisinde yer alabilmeniz daha kolay olmaktadır. Oysaki ihtiyaçları belirleme ve karşılamada farklı becerilere ve kaynaklara, bakış açılara ihtiyaç duyulur. Bu farklılık aynı zamanda ihtiyaçlar veya sorunlar karşısında farklı fikirler ve çözüm önerilerinin temin edilmesini sağlar. Çeşitliliğin sağlanmaması sektörü geriye götürmesine de aynı seviyede kalmasına, ilerleme göstermemesine sebep olmaktadır.

5.7 İŞGÜCÜNÜN GİRİŞİMCİLİK YETENEKLERİ

Gelecekte sektörün söz sahibi olması ve önemli yer tutması isteniyorsa, iş ve ticari yeteneği olan personelin istihdam edilmesi yerinde olacaktır. Özellikle arkeoloji ve konsevasyon sektörü ticari boyutu içine alan sektör grubudur ve sektörün gelir kaynaklarının sınırlı olduğu düşünüldüğünde ticari yeteneği olan yöneticiler tarafından gelirlerin çeşitlendirilmesi ve artırılması için değişik- yeni yöntemler geliştirilmesi gerektiği açıktır. Bu noktada pazar ekonomisinin kültürel miras sektörü için fırsatlarının araştırılarak değerlendirilmesi önemlidir. Sektörün girişimcilik yeteneği, bilgisi olan , en azından bunun önemini anlayarak bu beceriye sahip personeli istihdam edecek yöneticilere ihtiyacı vardır.

5.8 ÖZEL YETENEKLER

Sektörde çalışanların diğer iş sahalarında çalışan personelden farklı bilgi ve becerileri vardır. Bu özel bilgi ve beceriler koleksiyonerlik, binalar, teknik, koruma ve geleneklerle ilgili bilgiye sahip olmalarıdır. Bu becerilere sahip sektör çalışanlarının katkıları sektörü günümüze taşımış ve geleceğe de taşıyacaktır. Ancak sektör çalışanlarının bu özel bilgi ve becerileri mesleğe giriş yıllarında değil de daha sonra zaman içerisinde kazanılan niteliktedir, zaman geçtikçe sahip olunan deneyimin-profesyonelliğin artmasıyla bu beceriler de daha özel ve önemli hale gelmektedir. Ancak sektör çalışanlarının sahip olmaları gereken özel bilgi ve becerileri temin edecek programlara önem verilmesi ve bu işin bizzat organizasyon tarafından takip edilmesi gerekmektedir. Bilgi ve becerilerin geliştirilmesi, teknolojik gelişmeler, toplumsal uzlaşa, işbirliği, yorumlama, katılımıla sektörün ulaşılabilir ve kalıcı olmasını sağlamak gerekmektedir. Tüm bunlar için sektörün dışarıdan da desteklenmesi gerekmektedir ki bu anlamda en büyük destek Higher and Further Education Institutes tarafından sağlanmaktadır. Ancak bilgi ve beceri düzeyi artan yani nitelikleri itibari ile aranan haline gelmesi ile farklı sektörlerde de iş fırsatı yakalayan çalışanların sektörden ayrılmaları da bir başka problemdir. Bu durumda bilgi ve beceri düzeyinin artması gereken yeni personel için eğitim programlarının sunulması ve onların yetişmesinin beklenmesi gerekmekte olup bu da sektör için zaman kaybına neden olmaktadır.

6.SONUÇ:

Geçmiş zamanlarda yaşamış insanların yaşantıları, dilleri, alışkanlıkları, dansları, sanat anlayışları, kültürel ve sosyal yaşamları, yaşadıkları mekanları her zaman ilgi çekici olmuştur. Bu gizemli dünyayı tanımak, anlamak, neleri neden yaptıklarını öğrenmek suretiyle bugünlerini şekillendiren insanoğlu gelecek yaşamları da bu bilgilerin ışığı altında aydınlatmak için çaba vermektedir. Bu çerçevede Birleşik Krallık'da kültürel miras sektörü ve müzeler önemli bir yer tutmaktadır. Kendi toprakları üzerinde bulunan özellikle somut kültürel miras eserlerini korumakla kalmamış, turistik amaçlarla gidilen gezilerden dönüşlerde yurda sokulan eserlerle ya da sömürgelelerinin sahip olduğu değerleri İngiltere topraklarına getirmek ve insanlara müzelerde sunmakla kendi müze envanterlerini zenginleştirmişlerdir.

Koruma anlamında başarılı çalışmaları olduğu yadsınamayan İngiltere'de kültürel miras sektörünün ekonomiye katkısı da büyüktür. Söz konusu müzelerde sergilenen eserleri görmek için deniz aşırı ülkelere de sayısız ziyaretçi alan ülke uyguladığı ücretsiz müze ziyareti politikasıyla kendi vatandaşlarına ve diğer ülke vatandaşlarına bir çok kez bu müzeleri kolaylıkla ziyaret etme imkanı vermiştir. Müzeler restoran, kafe, kitap ve hediyeelik eşya satışlarıyla da ziyaretçilerinin ilgisini çekmektedirler. İngiltere'de merkezi hükümet tarafından finanse edilen müze sayısı ulusal ve ulusal olmayan toplam 14 müze içindir. Ziyaretler sırasında teşhirdeki eserler görülebildiği gibi, video görüntüleri, projektörlerle duvara yansıtılan resimler, tatmin edici açıklamalarıyla müze faaliyetleri ziyaretçilerine müzelerde geçirdikleri zamanın karşılığını sunmaktadır. Müzeler eklemeye çalıştıkları yeni seksiyonları ile, yaptıkları değişik faaliyetlerle ülke insanı için kültür ihtiyacını giderdiği kadar eğlenceli mekanlar haline de gelmişlerdir. Üstelik müzelerin birer eğitim kurumu gibi görülmesi de oldukça önemli bir ayrıntıdır. Özellikle okul gruplarının çalışma yapacakları, detaylı bilgi alabilecekleri, müzede var olan envanter hakkında bilgi sahibi olabilecekleri odalar da ziyaretçilerin hizmetine sunulmuştur.

Eski zaman izlerini taşıyan müze binalarının büyük olması, rahatlıkla ve kolaylıkla gezilebilmesi, yorulduğunuzda dinlenebileceğiniz kafelerin olması, çocuklar için oyun alanlarının ve engelli tuvaletlerle kadar düzenlenmiş imkanlarla insanların ziyaretlerini cazip kılacak ayrıntıların düşünülmüş olması bir başka güzel yönüdür bu müzelerin. Özellikle çocuklar için bazı müzelerde geziden önce müzede bulunan eserlere ait olarak düzenlenmiş küçük oyunları ihtiva eden küçük kitapçıkların hazırlanmış olması ve yeterli bilgiyi ihtiva eden broşürlerde geziyi cazip hale getirebilmektedir. Bazı müzelerde gezilen alana ait bilgiyi kendi dilinden de öğrenme imkanı da olabilmektedir. Örneğin Bath şehrindeki Roma döneminden kalma havuz alanında içlerinde Türkçenin de olduğu 17 dilde ufak bilgi notu mahiyetinde birer sayfalık yazılar ziyaretçilere sunulmaktadır.

Somit kültürel miras olduğu kadar somit olmayan kültürel mirasın da büyük önem taşıdığı gerçektir. İngiltere'de çok yaygın olmasa da insanlar zaman zaman eski ağırlık birimlerini kullanmakta, en azından ne olduğuna dair bilgi sahibi olmaktadır, bunun nedeni kendi ülkelerine ait geleneksel değerlerin yaşatılmasıdır. Aynı husus dilde, dans, alışkanlıklarda da kendini göstermektedir. Bu hususta özellikle İskoçya ön plana çıkmaktadır. Kendine ait dilini, her aileye ait özel kamalarını, kilt denilen eteklerini, enstrümanlarını gelecek nesillere tanıtmak için bu değerlerin özenle korunması gerektiğinin farkında olan insan sayısı hiç de az değildir.

Yapılan tanıtımlarla deniz aşırı ülke insanları da dahil olmak üzere dünyada marka olmuş British Museum, Natual History Museum, Science and Museum ziyaret etmeden ayrılmamaktadırlar. Her ne kadar müzeler ücretsiz de olsa insanların belli bir fikir ve bilgi ile o müzeden ayrılması önemli bir getiri olmakla birlikte, zaten müzelerde var olan café-restoran, yada kitap ve hediyelik eşya satış standlarıyla oldukça iyi bir gelir elde edildiği de bir gerçektir. Üstelik bu ziyaretler geniş kapsamlı düşünüldüğünde bir ülke ekonomisinin desteklediği de gözden kaçmamaktadır.

Tüm bunların dışında İngiltere’de de her ülkede olabileceği gibi sektörle ilgili sıkıntılar olmaktadır. Sektörde en önemli sorunlardan biri, özel nitelikleri ve bilgileri olan insanları maliyetli bir eğitim yaşantısından sonra düşük ücretli işlerde çalışmak istememeleri, işe ilk girişte belirlenmiş yüksek standartlar, niteliği artan, yönetim ve liderlik konusunda kendini geliştirmiş çalışanlarını başka sektörlerle kaymalarındır. Ancak hizmet veren bir grup da gönüllü çalışanlardır ki, yaptıkları işi severek yerine getirdikleri için insanlar üzerinde de önemli ve özel intiba bırakmaktadırlar.

Geleceğin inşası adına önemli olan kültürel miras sektörü için UNESCO’nun da çalışmalarıyla daha fazla sayıda eserin korunarak gelecek nesillere taşınmasının ne kadar önemli olduğunu bugün bizler anladığımız gibi gelecek nesillerin de anlayacağı ve korunarak onlara ulaştırılmış her değer için bugünün insanlarına minnet duyacakları bir gerçektir.

KAYNAKÇA

Rewiev 2008-2007 (British Musuem Publication)

Rewiev 2007-2006 (British Musuem Publication)

<http://www.thesalmons.org/lynn/world.heritage.html>

<http://www.whc.unesco.org>

http://en.wikipedia.org/Cultural_heritage

http://en.wikipedia.org/Department_for_Culture_Media_and_Sport

http://www.culture.gov.uk/about_us/culture/default.aspx

<http://restorasyonatolyesi.tepad.com>

<http://www.culture.gov.uk/ukwhportal/criteria>

<http://www.whc.unesco.org/en/list>

<http://www.gac.culture.gov.uk>

<http://www.museumstudies.si.edu>

http://en.wikipedia.org/wiki/Cultural_heritage_management

<http://www.creativeandculturalskills.gov.uk>

<http://www.dmcs.org/ppg16>

<http://www.communities.gov.uk>

http://www.icom.museum/hist_def_eng.html

[http://www.parliament.the-stationer](http://www.parliament.the-stationer.co.uk)

<http://www.globalpinoy.com/ch>

<http://www.museumjobs.com/uk/>

<http://www.mla.gov.uk/what/cultural/objects>

<http://www.distancex.com>

<http://www.mla.gov.uk/Museum-apprenticeship>

BBSI

Diploma

This is to certify that

Muserref Can

has successfully completed a full-time training programme in

**Hospitality Management & Tourism
including Cultural Heritage & Museum
Operation**

The grades achieved were as follows:

**Hospitality Management & Tourism – Distinction
English Language Workshop – Credit
IELTS Preparation - Credit**

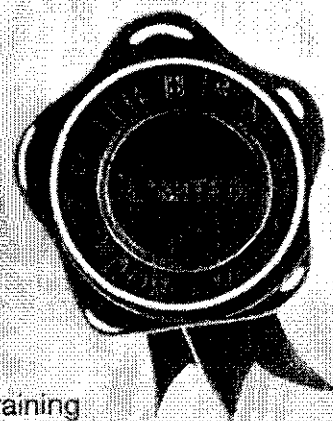
Course Dates:

29 September 2008 to 19 June 2009

Glasy
Bournemouth Business School International

Tülay ÖRMAN
Şube Müdürü

www.bbsi.co.uk

Avon House, 26-28 St Peter's Road
Bournemouth, Dorset BH1 2LW England
Tel: +44 (0) 1202 780777
Fax: +44 (0) 1202 780888
e-mail: info@bbsi.co.uk

International Education & Training

ENGLISH UK

UK

INTERNATIONAL TRAINING

IFE

